

Muralla del carrer Garraf i carrer de Baix

Olesa de Montserrat

Ubicació

Comarca: Baix Llobregat
Lloc/Adreça: Carrer Garraf; carrer de Baix
Alçada: 128

Coordenades:

Latitud: 41.54669
Longitud: 1.89376
UTM Est (X): 407736
UTM Nord (Y): 4600039

Classificació

Número de fitxa 08147 - 82
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Conjunt arquitectònic
Estil / època: Medieval Modern
Segle XIV-XVIII
Estat de conservació Regular
Notes de conservació: Estat de conservació desigual i en general fragmentari. Un sector ha estat rehabilitat.

Protecció Inexistent
Accés Fàcil
Ús actual: Estructural
Titularitat Privada
Titular: 7802744DF0070S0001OY (propietaris diversos)

Fitxes associades:

[Portal del carrer Arc de l'Església](#)

[Portal i capella de Santa Oliva](#)

Autoria de la fitxa Jordi Piñero Subirana
Data de registre de la fitxa: dl., 01/08/2011 - 02:00

Descripció

Restes de la muralla d'Olesa que es conserven, per bé que de manera parcial i discontinua, en el tram que va des del carrer Garraf fins el carrer de Baix; és a dir, el sector que tancava el recinte pel costat nord-oest, des del portal de Santa Oliva fins el portal d'en Coscoll. Es tracta d'un mur d'alçada variable, de vegades aprofitat per a les façanes posteriors de cases o tancaments de patis, i que ha estat objecte de nombroses modificacions i refeccions. Sovint és difícil d'identificar-lo, però es caracteritza per un tipus de parament, molt habitual, d'altra banda, en altres construccions tradicionals d'Olesa, fet a base de còdols de mides diverses i força irregular, i també perquè és un mur en general amb poques obertures. La línia de la muralla segueix el perfil de l'altiplà on s'assenta el nucli medieval d'Olesa, amb un important desnivell en aquest sector (al carrer de Dalt i carrer de Baix). D'aquí la forma especialment sinuosa del traçat d'aquests carrers. En el sector del carrer Garraf l'antiga muralla, que en part serveix com a mur de contenció del terreny en desnivell, ha estat reutilitzada en construccions diverses i s'hi han introduït arcs fets de maó i altres obertures. En el sector del carrer de Baix, el parament de còdols s'observa en diferents punts a la part inicial i final (per exemple, a la casa número 12), generalment com a tancament dels patis de les cases. Això no obstant, per assegurar que es tracta realment de la muralla caldria confirmar-ho amb un estudi més aprofundit.

Observacions:

Recentment en el sector del carrer Garraf s'hi ha portat a terme una intervenció urbanística que ha enjardinat i adequat la zona, de manera que s'ha deixat com un passeig de ronda exterior a la muralla que posa en valor tot aquest sector i connecta amb l'anomenat Parc del Porxo, al costat del portal de Santa Oliva.

Història

El primer recinte fortificat d'Olesa pertanyia a la primitiva Sagrera, documentada explícitament per primera vegada l'any 1073, quan es parla d'un sagrer adossat als murs de l'església. El perímetre total de la sagrera tindria 356 metres i encerclava una superfície d'uns 9.500 metres quadrats. Tenia tres punts d'accés: un al nord-est, un a l'oest i un al sud, que és l'únic que s'ha conservat i que és el que es coneix avui com Arc de l'Església (tot i que la seva estructura i el funcionament d'aquest portal no és del tot clar). Olesa va anar creixent en cercles concèntrics i, al segle XIV, arran del decret de Pere III el Cerimoniós, com moltes poblacions catalanes construeix una muralla més àmplia que inclou els nous barris que havien sorgit. Aquest nou recinte constava probablement dels portals d'en Coscoll, de les Hortes (a la plaça de les Fonts) i un altre que hi havia al carrer Hospital. En els segles posteriors el recinte es devia ampliar i va quedar amb els 4 portals més coneguts: el de Santa Oliva (en el camí ral que venia de Vacarisses i Terrassa), el de can Carreras (documentat per primera vegada el 1548 i situat al final del carrer de l'Església), el de les Hortes (prop de la plaça de les Fonts), i el d'en Coscoll (documentat per primera vegada el 1560 i situat al final i a l'esquerra de dit carrer). Possiblement hi havia un cinquè portal, però no se sap amb certesa. La muralla devia ser una construcció precària probablement feta amb tàpia, ja que a mitjans del segle XV ja estava en ruïna, però en canvi al segle XVII Olesa torna a constar com a vila emmurallada i, al XVIII, segons el testimoni de Joan Boada, Olesa tornava a estar sense muralla. Els portals i la muralla van ser reforçats durant la Guerra del Francès i posteriorment, el 1839, per les Guerres Carlines. De tots els quatre portals esmentats l'únic que queda actualment és el de Santa Oliva. Els altres van desaparèixer al segle XIX, un cop acabada la Guerra Carlina, o a principis del segle XX.

Bibliografia

- Anònim (1982). "Els portals de la vila", Centre Muntanyenc i de Recerques Olesà. Butlletí mensual, núm. 17 (setembre), p. 160-161
- HERNÁNDEZ CARDONA, M. Àngel (2000). Olesa al finals del segle XVIII segons les respostes de Joan Boada al qüestionari de Zamora. Col·lecció Vila d'Olesa, 7. Ajuntament d'Olesa de Montserrat; Publicacions de l'Abadia de Montserrat, p. 95-97
- MAURI MARTÍ, Alfred (2010). L'origen del nucli antic: la sagrera d'Olesa de Montserrat. Col·lecció Quaderns d'Olesa, 2, Ajuntament d'Olesa de Montserrat; Arxiu Parroquial d'Olesa de Montserrat.
- PÉREZ SOLSONA, Antoni (1990). "Portals d'Olesa", Centre Muntanyenc i de Recerques Olesà. Butlletí mensual, núm. 44 (juny), p. 123-125
- VENDRANES, Gusman; RULLIER, Chantale (1996). Oli d'Olesa, la passió d'un poble. Col·lecció Vila d'Olesa, 5. Ajuntament d'Olesa de Montserrat; Publicacions de l'Abadia de Montserrat, p. 182

